

Naslov originala

Rüdiger Dahlke, Veit Lindau

OMEGA – IM INNEREN REICHTUM ANKOMMEN

Copyright © 2017 Arkana, München

A division of Verlagsgruppe Random House GmbH,
München, Germany

Translation copyright © za srpsko izdanje 2019, LAGUNA

OMEGA

© Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Sadržaj

Prolog	
Manifest punine	
Uvod.	
Naš osećaj nedovoljnosti može da se isceli	
Poreklo osećaja nedovoljnosti	
Ali već sve imam!	
Na putu isceljenja	
Životni principi – uranjanje u svest punine	
1. Princip Marsa–Ovna: agresija i snaga početka	
2. Princip Venere–Bika: samopouzdanje, ukorenjenost, čulne radosti	
3. Princip Merkura–Blizanaca: razmena i komunikacija	
4. Princip Meseca–Raka: oseti, osećanja, bezbrižnost, životni ritam	
5. Princip Sunca–Lava: stvaralaštvo, zračenje, središte	

6. Princip Merkura–Device: red i razum	
7. Princip Venere–Vage: skriveni sklad bogatstva	
8. Princip Plutona–Škorprije: radikalno bogatstvo	
9. Princip Jupitera–Strelca: rast, pronalaženje smisla	
10. Princip Saturna–Jarca: istrajnost.	
11. Princip Urana–Vodolije: osvajač neba	
12. Princip Neptuna–Riba: okean jedinstva.	
Naš lični razvoj: krug ili krompir?	
Kraj	
Pogovor: Zakoni sudbine i životni principi na primeru teme izbeglica	
Dodatak	
<i>O autorima</i>	

Prolog

Nedovoljnost je laž.
 Ko god da si,
 nezavisno od porekla, posla kojim se baviš, stanja na ban-
 kovnom računu –
 bogatstvo je tvoje pravo po rođenju.
 Nedovoljnost nije stvarna.
 Nedovoljnost je zabluda uma.
 Vreme je
 da se setiš,
 da ispraviš tu zabludu,
 da oslobodiš svoj um,
 da iskušiš svoje bogatstvo – unutarne i spoljno
 i velikodušno ga podeliš sa svetom.
 Ti nisi žedan.
 Ti si izvor.

Manifest punine

1. **Život je punina.** Čak ni ništavilo nikada nije prazno, već je izvor punine.
2. **Bogatstvo je tvoje pravo po rođenju.** Kada osećamo nedovoljnost, u našem umu prisutna je zabluda. Nakon što se ta zabluda rasprši, razotkriva se apsolutna punina.
3. **Vera pomera planine.** Nedovoljnost koju doživljavamo unutar svetovne dimenzije ne govori ništa o postojećoj punini, ali govori sve o stanju zrelosti naše lične i kolektivne ljudske svesti.
4. **Živi u sadašnjem trenutku.** Bogatstvo se nikada ne može doživeti u budućnosti, već uvek samo sada. Dok nedovoljnost nikada ne možemo doživeti u sadašnjosti, već uvek samo u poređenju sa nečim.
5. **Usudi se.** Zdrava agresija se ne bori *protiv* nečega, već se bori *za* život. A to čak i nije *tvoja* borba. Slobodno izražavanje je poriv životne snage koja boravi u tebi. Ne možeš služiti drugima ako grčevito zauzdavaš svoje istinske porive. Naprotiv. Ako se zauzdavaš, odsustvuješ

iz života. Punina života može se razotkriti samo ako si spreman da se u potpunosti otelotvoriš.

6. Prigrli puninu života na svim ravnima postojanja.

Punina života razotkriva se na svim ravnima postojanja. I na duhovnoj i na materijalnoj. Odbacivanje opipljivog sveta predstavlja podjednaku neslobodu kao i vezanost za njega. Ako postoji neki izvor postojanja, on prožima sve, bez izuzetka. To znači: čudo živi i na materijalnoj ravni. Sasvim je u redu da uživaš u njoj. Samo nemoj da se uspavaš!

7. **Tvoja komunikacija je čin stvaranja.** Ne možeš da *ne* komuniciraš i ne postoji neutralna komunikacija. Ona nas oslabljuje ili jača. Ona spaja ili razdvaja. Ona stvara nedovoljnost ili obilje. Ako osećaš nedovoljnost, pogrešno komuniciraš – u nutrini (sa sobom) i spolja (sa svetom). Tvoja komunikacija je ključ tvoje sreće.

8. **Bogatstvo ima mušku i žensku stranu.** Jednu veoma delatnu i jednu tihu, prijemčivu. Izvor proističe iz nigdine, i postaje reka koja se uliva u more. Voda isparava, pretvara se u oblake i u vidu kiše ponovo se vraća na zemlju. Tamo miruje sve dok se ne poveže sa novim izvorom. Možemo zadobiti duboko poverenje jednostavnim posmatranjem daha prirode. Mesec i godišnja doba podsećaju nas na ritmove života. Sve dolazi i sve odlazi. Pa tako i mi. Dolazimo iz majčinih skuta i – još suštinskije – iz skuta sveobuhvatne tišine. Naš život, baš kao i mesec, ima svoja razdoblja punine i oskudice. Penjemo se na vrhove planina i pešačimo dolinama. U nekom trenutku vratićemo se skutima tišine. Najbolje bi bilo da svom duhu dozvoliš da barem jednom uroni u tihi izvor, jer istinska stvaralačka moć rađa se iz trenutaka neznanja i nedelanja.

9. **Ti si dete svetla.** Pre trinaest i po milijardi godina ovde i svuda postojala je samo nigdina nepojmljiva našem umu. Nezamisliva tama. A onda se iznenada pojavilo svetlo. Neopisivo sitna i istovremeno izuzetno plodna tačka. Ta svetlost se od tada širi i pritom stvara naš svemir. Sto milijardi galaksija, a i tebe. Ti si prapotomak te prve svetlosti. Niko nema nikakve koristi od toga da tu svetlost pokriješ nečim. Uzdigni svoj duh i budi toplo, dobronamerno, samosvesno sunce, koje ljude u svom okruženju nadahnjuje da i oni spoznaju svoju veličinu. Ako ne zauzmeš središte svog života, to će učiniti drugi svojim očekivanjima. Živi jasno i bistro iz sopstvenog središta.

10. **Uredan um vidi jasnije.** Majstor života živi – sa unutar-njim smeškom – paradoksalno. On, koliko je to moguće, kontroliše svoje okruženje i istovremeno je svestan da nikada nema potpunu kontrolu. On zna da mu je potrebna čista pista za zaletanje i uzletanje da bi mogao dobro da leti. Istovremeno razume da može leteti samo ako ima više poverenja u sam život nego u svoje predstave o životu. Iznova i iznova pronalazi opuštenu sredinu između poretka i slobode, usredsređenog posmatranja pojedinosti i nehajnog pregleda šire slike. On poznaje razliku između radosne ozbiljnosti i prisilne zagriženosti.

11. **Dobro, istinsko i lepo krije se u svemu.** Istinsko bogatstvo ne može se kupiti. Ničim se ne može platiti. Ono se razotkriva tek kada se setimo svoje prirodne veličnosti. Kada u slobodi i potpuno poklanjamo sebe, svemir nam na čudesan način uručuje darove. Poslednjih dvadeset minuta našeg života sigurno se nećemo pitati koliko ćemo novca ostaviti na svom računu, već koliko smo trenutaka proslavljali lepotu postojanja – sami, ali i sa našim bližnjima. Proračunat um kaže: „Mogu da

volim samo ono što je zaslužio moju ljubav.“ Srce kaže: „Daj da volim sve i skriveno savršenstvo pronađem čak i u ružnom i u mračnom.“ Oslobodi ljubavlju svoje srce.

12. Zastani u vatri istine sve dok ne saznaš ko si. Tvoja smrt-nost najbolji je savetnik za bogat život. Ako se plašiš smrti, još nisi potpuno živeo. Možeš uplašeno da se kriješ od tog pitanja. U tom slučaju bogatstvo i sigurnost tražićeš u novčanicama, osiguranjima i kulama od karata. Kakvo traćenje vremena darovanog nam za život! Jer svima nama doći će trenutak kada ćemo sve ovo morati da pustimo. Zašto se ne bi dobro pripremio za taj poslednji ples tako što ćeš sada i ovde od svih tih egzistencijalnih pitanja napraviti lomaču i na njoj spaliti sve poluistine? Umireš. Počni da živiš.

13. Rođen si kako bi slavio čudo stvaranja. Gde povlačiš granicu između „mogućeg“ i „nemogućeg“? Jesi li zaista siguran u to? Jer svi mi imamo nešto zajedničko. Niko od nas još ni približno nije iscrpeo svoje mogućnosti. Ono što živiš danas, nije kraj, već uvek samo početak. Možeš dozvoliti da tvoj duh zakržlja i postane mala, prašnjava smetlarnica osrednjosti ili ga možeš pretvoriti u katedralu života ispunjenu svetlošću, katedralu u kojoj se odvija slavlje bezgraničnosti stvorenog. Ti si čudo. Nosiš u sebi obilje darova. Mnoge od njih još nisi otkrio. Dozvoli sebi da iznova i iznova razmišljaš na nov i veći način o tome

ko si,

šta umeš

i šta možeš da daš svetu.

Neka tvoj život bude hvalospev bogatstvu stvorenog.

14. Dobrom razvoju često je potrebno više vremena. Misli su svetlost. Zato se ideje izuzetno brzo rađaju i ponovo nestaju. Pitanje je: koliko ti je važno da ih ostvariš u

svojim osećanjima, postupcima i grubotvarnom svetu? Da bi to uradio, potrebni su ti izdržljivost i istrajnost, poverenje i saputnici spremni da se svakog dana – bilo da sija sunce ili pljušti kiša – pojavljuju zajedno s tobom na strunjači za vežbanje. Ako žudiš za brzim uspehom, sam ćeš sebi uskratiti radost žetve. Tajna je u zaljubljanju u put, a ne u cilj. U tom slučaju strpljenje nije odricanje, već ti ono poklanja čudesne rezultate. Mnogo ćeš više postići jer te faze suše neće uplašiti. Osim toga, više nećeš hitati putem kao uplašen magarac, već ćeš koračati smireno. Zašto? Zato što si postao jedno sa svojim putem i jer si, samim tim, stigao u svoje središte.

15. Mnogo si veći nego što misliš. Ako već dugo nisi osetio začuđenost, trebalo bi da se zapitaš jesi li još živ. Ako misliš da sve imaš pod kontrolom, ne razvijaš se dovoljno brzo. Koliko god zona udobnosti poznatog bila ugodna, ona je uvek samo jedan tanjirić u džinovskom svemiru prepunom čuda. Možda misliš: „Dovoljno mi je ono što imam.“ To je tvoje pravo. Ali znaj: zona udobnosti raste ili se smanjuje. Ne postoji mirovanje. Prepuštanje rutinama života znači da, lagano ali sigurno, postajemo sve gluplji. Ako ne čekaš da te neka kriza primora da se promeniš, već iznova dobrovoljno zakoračuješ u nepoznato, strah se preobražava u novu ushićenost. Postoje dva puta traganja za sigurnošću u svetu koji se neprestano menja. Jedni grčevito pokušavaju da se pridrže za obalu do koje su stigli. Drugi sve puštaju i sami se pretvaraju u reku.

16. Sve proističe iz mora tišine. Sve započinje u nigdini. Sve se tamo i završava. Međutim, ta nigdina nije prazna. Ona je sve. Na tren se tvoj talas uzdiže iz okeana tišine. Čezneš, boriš se, patiš, spoznaješ. U nekom trenutku – svemir samo što je trepnuo – tvoj se talas ponovo vraća

svom domu. Šta se tada događa, ko to može sa sigurnošću da kaže?

Ateisti veruju: „To je bilo to!“

Hrišćani se nadaju: „Tada ću dospeti na nebo.“

Budisti misle: „Ponovo ću se roditi kao talas.“

Dobra vest je: bez obzira na to u šta veruješ, blaženu tišinu tog okeana možeš iskusiti sada i ovde. Kapija je u tebi. Znanje o tome da taj okean postoji i redovno uranjanje u njega (na primer, kroz meditaciju), sasvim izvesno će ti pomoći da svoj život malog talasa živiš sa osmehom na usnama. Svako ko je iskusio tu tihu ekstazu smirenije će uživati u bogatstvima ovog sveta i moći će lakše da ih pusti.

17. Ti si biće tako dragoceno da nemaš cenu. Ako ti je još potreban dokaz za bogatstvo života, stani pred ogledalo i zagledaj se u tišini nekoliko minuta u svoje oči. Ti si čudo. Neprocenjivo si dragocen. Baš takav kakav jesi. Znaš li to? Bilo bi dobro kada bi to znao. Jer to znanje menja sve. Jer ti ne privlačiš ono što želiš, već ono što misliš da jesi.

18. TI si sve. Celokupno bogatstvo života već je u tebi.

Uvod

Zašto nas dvojica, koji smo, svako za sebe, pisali uspešne knjige, koje su pokrenule mnoge i mnogo šta, sada pišemo zajedno? Zato što je celina više od zbira njenih delova, zato što se dobro uklapamo i dobro dopunjavamo i zato što smo mnogo šta naumili i još mnogo šta želimo da pokrenemo – u svojim životima, a i ovom knjigom. Obojica možemo i hoćemo da delimo. Zato smo napisali knjigu za ljude kojima je – kao i nama – važna punina života. A to nas prirodno povezuje sa sopstvenom tradicijom, budući da Hrist izričito savetuje da živimo ispunjen život.

Mi delimo jedan s drugim i delimo sa tobom – naše znanje o punini. I, malo-pomalo, približavaćemo se onom (nama) najvažnijem: sagledavanju celine. Čitav svet životnih principa obuhvata celinu, ceo svet. Dakle, postavili smo visok zahtev onome što bismo tako rado želeli da podelimo sa tobom.

I pre našeg prvog zajedničkog dana na pozornici dvorane u minhenskom hotelu *Le Meridien*, iskrsnula je ideja da udružimo naše talente. I da se posvetimo svetu „životnih principa“ – zarad punine i ispunjenog života.

Važno nam je da *pokrenemo što više* (vas) kako bismo stvorili polja, koja će pokrenuti nešto još veće, nešto dobro i bolje, kako

je to jednom rekao jedan prijatelj. I to sveobuhvatnim pristupom koji ne zanemaruje senku. Jer kad god ovakvi pokreti o kojima govorimo dožive neuspeh – to je uvek zbog senke. Tema prvog intervjua koji je Fajt vodio sa mnom bila je „princip senke“. Sve je, dakle, pohranjeno u početku.

Zašto baš nas dvojica baš o ovoj temi: *daru bogatstva*?

Veoma smo različiti, različiti kao Bik (Fajt) i Lav (Ridiger). A te različitosti želeli smo da udružimo, a da pritom zadržimo svoje individualnosti. Zato smo izabrali različite boje fonta: bordo za Fajta, a tamnoplavu za mene. Tako ćemo i poglavlja pisati u skladu sa našim sposobnostima, ali ćemo i jedan drugom uletati u boju kako bi sevale varnice i u tebi rasplamsavale vatru.

Bordo i tamnoplava zajedno tvore ljubičastu, boju spajanja suprotnosti i središta. Upravo to se može primeniti i na nas: i mi želimo da udružimo snage i ujediniamo naše različitosti. Bik – kao Fajt, simbol je i arhetipski ženskog zemljanog elementa, Lav – kao Ridiger – simbol je arhetipski muškog vatrenog elementa.

Vilijam Blejk je rekao da su boje rane svetlosti. Boje i šarolikost sveta nas očaravaju, ali, naposljetku, reč je o celini, beloju svetlosti u kojoj je sve sadržano. Kada udružimo sve boje, nastaje celovitost bele svetlosti – to nam pokazuje svaka prizma, koja nevidljivu belu svetlost razlaže na boje duge.

Želimo da, takoreći, kao obrnute prizme spojimo naše svetlosti, tako da prethodno nevidljiva celina zablista kako bi zasvetlile i vaše oči i kako biste i vi postali svetionici.

A što se mene tiče: kao stari stručnjak za post, rad sa senkom i praprinicipima, rado se udružujem sa mladim izuzetnim motivatorom, savetnikom za lični razvoj i poslovnim pankerom Fajtom. Sa nekim ko je kao malo ko – sa svojom suprugom Andreom – gradio polja, umrežavao i povezivao ljude. On stvarno može da iznedri životne principe i prikaže ih u praksi. Svojim drskim neposrednim pristupom on će vas dodirnuti i podstaći, uverljivo

i umešno, ali i duhovito i mudro. Punina može da stvori veliku radost i, uprkos činjenici da nam ona ne pripada, ipak želimo da vam je poklonimo.

Dakle, dozvoli da te ja, kao savetnik za post, naučim kako nedovoljnost može da se razreši *svesnim postom*. Iskoristi moje znanje stručnjaka za senku kako bi u svojoj senci pronašao blago i izneo ga na površinu. Dozvoli mi, kao nekome kome su životni principi bliski, da te principe prizovem u tvoj život kako bi ih primenio zarad ostvarivanja punine na svim ravnama života.

Dakle, draga čitateljko, dragi čitače, raduj se našim darovima, ako možeš, a ako (još) ne možeš, nauči da im se raduješ zajedno sa nama...

Pre mnogo vremena jedan stariji, veoma cenjen duhovni učitelj, rekao mi je: „Tamo gde nema radosti, to tvoj put nije.“ Preispitaj ovu tvrdnju i uputi se zajedno s nama na put ka poklonu punine – od početka (alfe) do samog kraja, do omega.

Nas dvojica želeli bismo da podelimo s vama iskustvo i znanje i tako vas podržimo na vašem životnom putu. Pišemo za vas i za polje punine i dopunjavamo jedan drugoga i upotpunjujemo se ispunjeni izvesnošću da ćemo tako izvući više iz sebe za vas, u nadi da ćemo zajedno obrazovati veliko polje punine, koje može da raste.

A sada ja, Fajt, preuzimam skiptar – i počinjem time što ću uputiti nekoliko reči Ridigeru.

Ridigerov rad prati me već dug niz godina. Sa njim (njegovim radom) susreo sam se još pre dvadeset pet godina, kada sam se našao na jednom od egzistencijalnih raskršća mog života. Tada sam odustao od studija medicine. Tražio sam, ali nisam znao za čim. Bilo je to mračno i bolno vreme. Potičem iz porodice ateista. Reč *duša* nije prelazila preko naših usana. Ponajviše Ridigerove knjige razotkrivale su mi sasvim novu dimenziju života. Svojom složenošću i

dubinom otvorile su kapiju ka dugo zaključanom unutarnjem svemiru. Pomogle su mi da u svojoj tadašnjoj krizi prepoznam dublji smisao. Pomogle su mi da razumem borbu arhetipskih sila koja se odvijala u meni i da svetlost i senku tog procesa integrišem u svoj život.

Drugi put je doneo darove u moj život kada smo moja supruga i ja počeli da vodimo seminare posta. Voleo bih da znam kolikim je hiljadama ljudi – ako ne čak i milionima – Ridigerovo stručno i duboko razumevanje posta pomoglo da nauče vrednost odricanja i da post, umesto pukog telesnog rituala čišćenja, dožive kao alhemijski proces preobražaja tela, duha i duše.

Naši putevi ukrstili su se treći put pre dve godine, kada smo ga pozvali da obogati našu veliku zajednicu koju smo nazvali *Zajednica posvećenih ličnom razvoju*.^{*} Od tada smo prijatelji i volimo da saradujemo. Po meni, Ridiger je duhovni div sa unutarnjim pristupom ogromnoj biblioteci znanja. Njegov duh razigrano putuje od starih Grka u sadašnje vreme i ponovo nazad. Pritom razotkriva skrivene niti duboke povezanosti svih pojava. Čudesno vešto se služi savremenim događajima kako bi pojasnio delovanje večnih snaga u životima svih ljudi. Kada ga slušaš, ne možeš prestati da se čudiš. Verovatno se u svakom domaćinstvu nemačkog govornog područja može pronaći neka njegova knjiga. Često su ga napadali zbog provokativnog pogleda na svet koji sve preispituje. Međutim, nikada nije dopustio da ga to omete na putu. Po meni, njegov najveći doprinos jeste to što je nauci, pre svega medicini, ponovo vratio dušu.

Kada je iskrsla ideja o zajedničkom projektu, nisam se premišljao ni sekundu. Kao prvo, to je jedna od mojih omiljenih tema. Kao drugo, čast mi je da uđem u ovaj dijalog

^{*} Engl.: *Life Coaching Community*. (Prim. prev.)

sa Ridigerom. Mi smo veoma različiti. Naša gledišta se vrlo razlikuju. Međutim, temelj našeg prijateljstva je poštovanje onoga što je drugačije i radoznalost u odnosu na našu sposobnost da ostvarimo dinamičnu sintezu, koja je proizvod delovanja suprotnosti.

Nadam se da Ridigerovim čitaocima, koji su već upoznati sa životnim principima, mogu da ponudim nešto drugačije što će ih istinski obogatiti. I veoma se radujem što ću čitaocima mojih knjiga moći da predstavim Ridigerov pristup. Njegova izlaganja su tako složena i duboka, a to mi danas nedostaje u mnogim priručnicima.

Već mnogo godina držim seminare o temi bogatstva i u međuvremenu sam više od deset hiljada klijenata uživo i preko interneta ispratio u njihovim pokušajima da ostvare više zdrave punine u svojim životima. Za ovu knjigu iznova sam se udubio u svaki životni princip ponaosob. Osluškiavao sam šta imaju da mi kažu. Istraživao sam načine njihovog delovanja i u svom i u tuđim životima. Već samo prilikom pisanja ove knjige mnogo šta mi se razbistrilo:

O poreklu iluzije nedovoljnosti. O prirodnosti dobrog bogatstva. O jedinstvenosti svakog ljudskog puta koji kroz život vodi unutarnjoj punini za kojom svi tragamo. O moći svesnosti.

Začudićeš se kako već samo čitanje i duhovno udisanje tih principa podstiče važne promene.

I sâm sam se često zahvalno čudio dok sam pisao ovu knjigu. Još jednom sam još mnogo dublje postao svestan da je svaki čovek dragocen, jedinstven i savršen i da nam je poveren raj – spoljni i unutarnji – čiju lepotu ni u nago-veštaju nismo pojmlili. I još jednom sam kristalno jasno razumeo kako je važno da se mi, ljudi, budno međusobno povežemo. Baš zato što smo tako različiti možemo postići još mnogo, mnogo više.

Moja je duboka želja da te ova istinski alhemijska knjiga pomiri sa sobom, da nežno u tebi probudi arhetipske snage, osvetli senku i pokaže ti načine kako da radosno ostvariš svoje prirodno pravo na puninu.

Upravo osećam tihu radost i – to možda zvuči ludo – mislim da je to tvoja radost! Pred tobom je uzbudljivo putovanje ka bogatstvu života!

Hvala, što imam priliku da budem tvoj pratilac na tom putovanju.

Pređimo sada na sadržaj ove knjige. Prvo bih želeo da te podsetim na prolog na početku knjige. Šta tu piše?

„Nedovoljnost nije stvarna.

Nedovoljnost je zabluda uma.“

„Nedovoljnost nije stvarna? Ovaj je potpuno poludeo!“
Ovakva ili neka slična misao mogla je da ti sine prilikom čitanja tih redova, ako se, na primer, u ovom trenutku nalaziš u novčanoj oskudici. Ili kada pomisliš na oko tri miliona dece koja i dalje svake godine umiru od neuhranjenosti. Kada se suočiš sa takvim statistikama ili izvodom sa svog bankovnog računa, izjava kao što je: „Nedovoljnost nije stvarna“, možda deluje cinično.

Verovatno se ne poznajemo, ali budu siguran da moja namera ni na koji način nije da se podsmevam iskustvu nedovoljnosti. Nisam maštar koji svet posmatra kroz ružičaste naočare. Mnogi moji klijenti moraju da se snalaze sa veoma malo novca. Upoznat sam sa njihovim brigama i iz sopstvenog iskustva znam i kako je kada pred kraj svakog meseca beznadežno moraš da žongliraš s novcem i prebacuješ ga s jednog računa koji je u minusu, na drugi račun koji je takođe u minusu, kako bi platio kiriju i ostale dažbine. Dug niz godina pratilo me je iskustvo nedovoljnosti i s njom povezanog straha, koji nam poput olovne magle pritiska srce i misli.

Gledam vesti. Čitam statistike. Ne mogu da se izdvojim od patnje ovog sveta, čak ni kada mi je dobro. A ipak tvrdim: nedovoljnost nije stvarna. Ona je varljiva iluzija ljudskog uma koju, nažalost, možemo da osećamo i te kako kao stvarnost.

Život je u svojoj suštini punina. Naš svemir je pre četrnaest milijardi godina stvoren iz nezamislivo velikog izvora energije. A to znači da je sve ono što doživljavamo kao prazninu, kao prazan prostor između objekata, i danas ispunjeno usnulim potencijalom. Ugledan fizičar Ričard Fajnman jednom je rekao: „U jednom jedinom kubnom metru našeg svemira ima dovoljno energije da dovede do ključanja sve okeane našeg sveta.“

Život je obilje, eksplozija punine. Ali zašto je, u tom slučaju, ne doživljavamo svi? Zato što (još) nismo u potpunosti spoznali ko smo zaista. Sve dok ovo suštinsko pitanje u tebi nije dobilo odgovor koji te ispunjava, strah i pohlepa mutiče tvoje viđenje istinskog bogatstva.

Možda nisi očekivao da ćeš u knjizi o bogatstvu biti suočen sa pitanjem tvog identiteta. Međutim, Ridigerova i moja želja nije da te navedemo na stranputicu još jednom knjigom poput onih: *kako da zaradim svoje prvo milionče*. Bez brige, pronaći ćeš ovde i mnogo praktičnih saveta kako da uvećaš ili umnožiš spoljno bogatstvo. Međutim, dugoročno posmatrano, to će te usrećiti samo ako isceliš iluziju unutarnje nedovoljnosti. Upravo to je polazište, početna tačka naše knjige. Sam koren.

Mi, ljudi, stvaralački smo divovi koji se i nakon devedeset hiljada godina kognitivne (r)evolucije još uvek ponašaju kao uskoumni patuljci koji za nekoliko opipljivih stvarčica žrtvuju dragoceno vreme svog života, umesto da proširuju svest i istražuju zakone istinskog bogatstva. Međutim,

dozvoli mi da pomoću nekoliko očevidnih primera objasnim zašto mislim da je nedovoljnost iluzija koju su stvorili sami ljudi.

Nema dovoljno energije. Lov na fosilna goriva koja su dostupna u ograničenim količinama i njihova potrošnja iscrpljuju zemlju; naša zelena pluća: šume i plava atmosfera skoro su uništeni. Zašto to radimo? Jesu li nam zaista potrebni smeđi ugalj (lignit) i nafta? Ili postoje drugi razlozi – strah i pohlepa – koji sprečavaju da svi zajedno iskoristimo energiju koju nam daruje svemir, koja nas svakodnevno pozdravlja svojim toplim zracima? Jesi li znao da naše Sunce za svega tri sata ka Zemlji šalje toliku količinu energije da je njom moguće pokriti godišnju potrebu celog svetskog stanovništva? Šta bi se dogodilo kada bi svi istaknuti političari ovog sveta, hiljade najboljih naučnika i stotinu najvećih koncerna odlučili da godinu dana udruženim snagama rade na pronalazanju načina za iskorišćavanje sunčeve energije? I to ne gonjeni željom za zaradom, već nadom i stvaralačkim porivom. Zar ne misliš da bi vrlo brzo pronašli rešenje? Rešenje, u stvari, već postoji, samo što ga mi ne koristimo – a tek ne u uzajamnoj harmoniji.

Nema dovoljno hrane. Danas će oko milijardu ljudi osećati glad. Samo ovog dana dvadeset hiljada dece umreće od neuhranjenosti. Zašto? Zato što nema dovoljno hrane? Naravno da to nije razlog! Jedno istraživanje Svetske organizacije za prirodu* tvrdi da bi svetska zemljoradnja i industrija hrane mogle da prehrane između devet i dvanaest milijardi ljudi, a ne svega sedam. Stvaran problem nije to što nema dovoljno, već izobilje u obliku besmislenog rasipanja životnih namirnica. Samo u Nemačkoj osamnaest miliona tona hrane godišnje završava u smeću. Mi, Nemci, bacamo

* Engl.: *World Wide Fund for Nature*, WWF. (Prim. prev.)

hranu svake sekunde! Tri stotine kilograma jestivih životnih namirnica! Od šezdeset miliona svinja godišnje uzgajanih u Nemačkoj, baca se petnaest miliona.

Nema dovoljno novca. Da li ti je poznat osećaj da *nemaš* dovoljno novca? Koliko samo dragocenih ideja nije ostvareno zato što (naizgled) nema dovoljno finansijskih sredstava? Međutim, da li je to zaista tako? Nije. Novac je samo neravnomerno raspoređen i mnogi ga potpuno besmisleno gomilaju. Istraživanje koje je sproveo Oksfordski komitet za pomoć gladnima* kaže da su šezdeset dve najbogatije osobe podjednako bogate kao siromašnija polovina svetskog stanovništva! Gornjoj klasi imućnih (onih koji na svojim bankovnim računima čuvaju više od sto dvadeset šest hiljada evra neto novčanog imetka) širom sveta pripada svega četiristo dvadeset miliona ljudi (oko deset procenata celokupnog svetskog stanovništva), i oni raspoložu sa osamdeset procenata celokupnog globalnog novca. Svote zadržavane na privatnim bankovnim računima celog svetskog stanovništva bile bi dovoljne da tri puta otplate državne dugove svih zemalja na ovoj planeti. Zašto novac ne teče slobodno, pravedno i korisno kako bi mnogi prekrasni projekti mogli da budu ostvareni? Zbog straha i pohlepe.

Nema dovoljno ljubavi. Pozitivna psihologija** govori da su čvrsti i ispunjeni odnosi *najvažniji* stub srećnog i zdravog života. Ljubazna podrška, socijalna sigurnost, podsticajni razgovori, isceljujući dodiri, komplimenti, bodrenja – sve to košta... baš ništa! Živimo u vremenu tehnološke i

* Engl.: *Oxford Committee for Famine Relief*, OXFAM. (Prim. prev.)

** Pozitivna psihologija, kao relativno mlada grana psihologije, nastala je kao rezultat otpora u odnosu na preteranu usmerenost psihologije ka patološkim stanjima kao što su mentalne bolesti, njihovo istraživanje i traženje načina izlečenja. Pozitivna psihologija usmerena je na pružanje pomoći ljudima da postanu pozitivniji, srećniji i zadovoljniji svojim životima. (Prim. prev.)

medijske umreženosti. Niko od nas ne živi sam. Svako teoretski može da ostvari vezu sa svakim od sedam i po milijardi pripadnika svoje vrste. Međutim, koliko će ljudi danas ipak proći kroz iskustvo da nemaju dovoljno ljubavi i usamljeni će otići na spavanje?

Razumeš li šta želim da kažem? Nedovoljnost nije stvarna. Međutim, iluziju nedovoljnosti možemo osećati kao nešto izuzetno stvarno. Svest pomućena nedovoljnošću više nije stvaralačka. Grči se od straha i/ili pohlepe. Navodi tebe i mene i nas na nedostojanstvene postupke, koji svesno ili nesvesno povređuju upravo naše dostojanstvo i bacaju veo preko naše istinske veličine.

Zbog iluzije nedovoljnosti prosjačimo ljubav,
postajemo žrtve opijenosti kupovinom,
trčimo za novcem,
radimo poslove koji povređuju naše samopoštovanje,
postajemo škrti,
gomilamo,
osećamo se kao bića niže vrednosti,
obolevamo,
vodimo ratove
muškarac protiv žene,
siromašan protiv bogatog,
zbog nacionalne pripadnosti i veroispovesti.
Čovek čija je svest otrovana nedovoljnošću
previđa svoje unutarnje bogatstvo,
više ne može da misli široko i slobodno,
postaje rob večne potrage –
kako bi napokon pronašao „ono“ što će utoliti njegovu glad.

U toj potrazi on pravi jedan truo kompromis za drugim – da bi, naposletku, iznova i iznova doživeo raz-očaranost.

Sve dok se konačno, nadam se ne prekasno, ne probudi iz te obmane i postavi sebi prava pitanja. Jer najveća raz-očaranost sve nas čeka na kraju naših života – u vidu jednog jedinog pitanja: je li tvoj život bio bogat ili si čitavog života jurio za bogatstvom? Jesi li ti posedovao svoje bogatstvo ili je ono posedovalo tebe?

Šta nam je? Zar zaista ne možemo bolje? Možemo! Samo prvo moramo da se probudimo iz sna nedovoljnosti, a onda i da se povežemo jedni s drugima na životno inteligentan način. Zamisli da je tvojih sto milijardi moždanih ćelija preko noći napala neka zagonetna bolest. I da svaku od njih iznenada goni strah da će joj nešto biti uskraćeno. Zadržavala bi za sebe dragocene informacije i životnu energiju. („Nikada ne znaš šta može da se dogodi i šta će ostale nervne ćelije uraditi sa tim!“) Struja bi prestala da teče slobodno. Istina, svaka ćelija bi još uvek imala svoj potencijal, ali ti najednom više ne bi mogao da se pomeraš. Više ne bi mogao da govoriš, jedeš, piješ, dišeš... umro bi.

Ta slika mi pada na pamet kada gledam vesti ili dok ponekad savetujem timove u svađi ili ljude čiji su međuljudski odnosi dospeli u ćorsokak. Čovečanstvo balansira na rubu ponora zato što su se zasebne ćelije našeg velikog kolektivnog mozga previše bavile sobom i svojim nedovoljnostima.

Ova knjiga je poziv upućen tebi. Poziv da se setiš. Da se probudiš. Da svoja duhovna krila u potpunosti raširiš. Da u celosti spoznaš svoje unutarnje bogatstvo i proslaviš ga. Da stvoriš dobro bogatstvo u spoljnom svetu. I da se, što je moguće inteligentnije, umrežiš sa nama ostalima. Tako ćemo pospešiti stvaranje jednog mita – raja.

Nisam maštar. Samo ispunjen vedrinom pristupam stvarnosti. Već petnaestak godina proučavam i primenjujem principe i metode dobrog bogatstva izložene u ovoj knjizi.